

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

22 באוקטובר 2020

ע"א 53708-08-20 טולדנו נ' מסס

בפני כבוד השופט גד גדעון

אשר טולדנו
ע"י עו"ד שחר בוטון

המערער

נגד

יוגב מסס
ע"י עו"ד גיל קונפניו

המשיב

פסק דין

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
1. זהו פסק דין בערעור על פסק דינו של בית משפט השלום הנכבד בבאר שבע (כב' הרשמת הבכירה מיטל חלפון – נזריאן), מיום 20.8.20, בת"א 9069-04-18, שבמסגרתו דחה בית משפט קמא את תביעתו של המערער נגד המשיב לתשלום פיצויים לפי חוק איסור לשון הרע.
2. המערער הינו עורך דין, אשר משמש כנאמן וב"כ של בעל מניות בחברה מסחרית, אשר הגישה תובענה אזרחית נגד חברה שבבעלות המשיב. במסגרת ההתדיינות האמורה, התקיים ביום 20.3.18, דיון בפני כב' הרשם הבכיר אורי הדר בבית משפט השלום בבאר שבע. התביעה שבה ניתן פסק הדין מושא הערעור הוגשה בגין שלושה אירועים שאירעו לטענת המערער ביום הדיון האמור, ובמסגרתם הטיח המשיב במערער, לטענת המערער, אמרות המהוות לשון הרע: "רמאי", "נוכל", "שקרן", "מזייף מסמכים" ו "בושה למקצוע עריכת הדין". על פי הנטען, אירע האירוע הראשון בתום הדיון בפני הרשם הבכיר, בתוך אולם בית המשפט, לפני כב' הרשם הבכיר. שני האירועים הנוספים אירעו סמוך לאחר תום הדיון, מחוץ לאולם בית המשפט, אך בתוך מבנה היכל בית המשפט בבאר שבע (במבואה הסמוכה לאולם ובסמוך למעליות בית המשפט).

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 53708-08-20 טולדנו נ' מסס

22 באוקטובר 2020

1 המערער תבע על כן לפצותו בגין האמירות הנטענות, ללא הוכחת נזק בהתאם להוראת
2 ס"ק 7א(ב) לחוק. סכום התביעה הועמד על 50,000 ₪ ליום הגשת התביעה.

3
4 המשיב התגונן בטענות שונות, לרבות הכחשת אילו מן האמירות, ולחילופין טענת "אמת
5 **דיברתי**" ביחס לתכנם, וטענה שלפיה הדברים נאמרו בתום לב וכחבעת דעה של הנתבע
6 על מעשיו הנטענים של המערער.

7
8 נטען, כי אם נאמרו הדברים המיוחסים למשיב, הרי שהם בגדר פרסום מותר, על פי
9 הוראת ס"ק 13(5) לחוק, שכן כל האמירות, לרבות אלה שהושמעו על פי הנתען, מחוץ
10 לאולם הדיונים, הינם בגדר פרסום על ידי בעל דין תוך כדי דיון משפטי. נטען בהקשר זה,
11 כי כך ראה גם המערער את הדברים ולראיה, הוא חזר מאולם הדיונים ודיווח על כך לכב'
12 הרשם הבכיר.

13
14 כן נטען, כי האמירות חוסות תחת הגנות הקבועות בס' 15 לחוק איסור לשון הרע: על פי
15 ס"ק 15(3) - משנאמרו לשם הגנה על עניין אישי כשר של הנתבע; על פי ס"ק 15(4) –
16 משהיו בגדר הבעת דעה על התנהגות התובע; וכן על פי ס"ק 15(5) לחוק, משהיו בגדר
17 הבעת דעה על התנהגות המערער כבעל דין או כבא כוחו של בעל דין, בישיבה פומבית,
18 במסגרת דיון משפטי.

19
20 4. בפסק דינו המפורט והמנומק כדבעי, דן בית המשפט קמא בכל הטענות העובדתיות
21 והמשפטיות שהונחו לפניו.

22
23 בית המשפט קמא סבר, כי לא הורם הנטל להוכיח את התרחשות האירוע הראשון בזמן,
24 אשר על פי טענת המערער התרחש בתוך אולם הדיונים, בפני כב' הרשם הבכיר, ואת
25 האמירות אשר יוחסו למשיב בגדרו של אירוע זה.

26
27 בית המשפט קמא נתן אמון מלא בגרסת התובע, ביחס לאירועים אשר התרחשו לטענתו
28 מחוץ לאולם הדיונים, וקבע ממצאים פוזיטיביים ביחס אליהם, בהתאם. יוער, כי בין
29 היתר, העיד התובע לעניין אירועים אלה, כי המשיב אמר את הדברים המיוחסים לו, בפני
30 אנשים שאינם קשורים להליך המשפטי, לרבות שתי נשים שעמדו סמוך למעליות (ס' 37
31 לפסק הדין). יוער עוד, כי נקבע מפורשות בפסק הדין שדברי המשיב הגיעו לגורמים
32 נוספים זולת המערער, לרבות באי כח הצדדים באותו הליך.
33

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

22 באוקטובר 2020

ע"א 53708-08-20 טולדנו נ' מסס

1 בית המשפט קמא שלל את תחולת ההגנה על פי ס"ק 15(3), משקבע כי לא הוכח
2 שהפרסום נעשה בתום לב, כדי להגן על עניין כשר של המשיב ולאחר נקיטת אמצעים
3 סבירים כדי לבדוק את אמיתות הדברים, וכי לא הוכח שהפרסום נעשה במידה סבירה
4 להגנת האינטרס המוגן של המשיב.

5
6 בית המשפט קמא שלל גם את ההגנה לפי ס"ק 15(4) לחוק, משנקבע כי עיסוק בעריכת
7 דין לא יחשב תפקיד אישי או ציבורי לעניין הגנה זו.

8
9 נדחתה גם טענת "אמת דיברתי" שטען המשיב, ונקבע כי לא הונח בסיס ראיתי מספיק
10 להוכחתה.

11
12 עיקר הדיון המשפטי בפסק הדין, עסק בסיווג הפרסום בעניין הוראת ס"ק 13(5) לחוק
13 שלשונו: "לא ישמש עילה במשפט אזרחי או פלילי –
14 (5) פרסום על ידי שופט, חבר בית דין דתי, בורר או אדם אחר בעל סמכות שיפוטית או
15 מעין שיפוטית על פי דין שנעשה תוך כדי דיון בפניהם או בהחלטתם, או פרסום על ידי
16 בעל דין, בא כוחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור".

17
18 בית המשפט קמא ניתח באופן מפורט את יסודות ההגנה הנתונה לפרסומים, על פי
19 הוראות הסעיף האמור, תוך הדגמת הדברים באזכורי פסיקה רבים, עמד על הטעמים
20 שביסוד ההגנה, לרבות הרשות שניתנת לצדדים בהליך ולעורכי דינם, להתבטא באופן
21 חופשי במהלך הדיון ללא חשש מפני תוצאות משפטיות לדבריהם, ומבלי להיזקק
22 לזהירות יתר. בית המשפט עמד על כך כי ההגנה נפרשת גם על מסמכים הנוגעים לדיון
23 המשפטי, לרבות אמירות בכתבי טענות, תצהירים וכיו"ב, לרבות התכתבות בין הצדדים
24 בנוגע לדיון.

25
26 בית המשפט קמא סקר את פסיקת הערכאות הדיוניות לעניין היקף ההגנה הניתנת
27 לאמירות בגדרו של דיון משפטי, ועמד על ההלכה שנפסקה בעניין ברע"א 1104/07 חיר נ'
28 גיל (19.08.09), בדעת רוב, ולפיה בהתקיים התנאים האמורים בס' האמור, תחול ההגנה
29 על הפרסום באופן בלתי מסוייג.

30
31 בית המשפט קמא סקר גם פסיקה מאוחרת להלכת חיר האמורה, ודעות מלומדים
32 בסוגיה האמורה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 53708-08-20 טולדנו נ' מסס

22 באוקטובר 2020

1 בית המשפט קבע, כי הגם שהמשיב אמר את הדברים המיוחסים לו מחוץ לאולם הדיונים
2 בבית המשפט, סמוך לאחר תום הדיון, הרי ש "..." **האמירות שנאמרו על ידי הנתבע אשר**
3 **לטעמי, הן אמירות מכוערות וקשות והיה מקום שהנתבע ימנע מלומר אותן לתובע,**
4 **עדיין חסות תחת הגנת סעיף 13(5) לחוק" (ס' 67 לפסק הדין)**
5

6 בית המשפט קמא קבע, כי: **"כל עוד לא חל שינוי בהלכת בית המשפט העליון בעניין חיר**
7 **או שינוי חקיקתי אחר המגביל את ההגנה הרי שיש ליתן הגנה רחבה לפרסומים הללו**
8 **אשר מתרחשים בעת ניהול הליכים משפטיים. כאמור, ההגנה משתרעת לפני שההליך**
9 **המשפטי נפתח שכן כוללת גם תכתובת מכתבים בין בעלי הדין לפני הגשת תביעה**
10 **וממשיכה לאורך כל אחד ואחד משלבי ההליך ולטעמי, היא משתרעת גם לאורך ניהול**
11 **ההליך המשפטי עד שזה מסתיים בהכרעה שיפוטית..." שנעשו תוך כדי דיון" יש**
12 **לקרוא באופן רחב ולא לצמצמו לדיון ספציפי גרידא שהרי האינטרסים הציבוריים**
13 **עליהם מגן הסעיף מתקיימים לאורך ההליך כולו" (ס' 68 לפסק הדין).**
14

15 בית המשפט קמא עמד על כך שבהמשך ההתדיינות אמור היה המערער להעיד כעד מטעם
16 החברה התובעת, וכי **"...הגיע לדיון כבעל דין של החברה ולא כעורך דינה"**. בית המשפט
17 קמא סבר על כן, כי התכליות שבבסיס ההגנה הקבועה בס"ק 13(5) לחוק הוסיפו
18 והתקיימו ביחס לאמירות הללו, הגם שהושמעו לאחר שהסתיים הדיון, כאשר **"... נגעו**
19 **על פני הדברים לדיון שהתקיים בין הצדדים" (ס' 69 לפסק הדין).**
20

21 עוד פירט בית המשפט קמא טעמים שבמדיניות שיפוטית התומכים בעמדה האמורה, על
22 רקע הפרשנות המרחיבה של התיבה **"... שנעשה תוך כדי דיון"**, בפסיקה, לרבות החשש
23 **"...מדרון חלקלק ולריבוי הליכים משפטיים בין צדדים אשר מתדיינים זה מכבר**
24 **בהליכים משפטיים אחרים"**, ולתוצאות הנלוות לרבות בזבוז זמן משפטי ומשאבים. בית
25 המשפט קמא הוסיף, כי התוצאה המתחייבת, נוכח העדפת חופש הביטוי בהתדיינות
26 משפטית, על פני הזכות לכבוד ולשם טוב, במסגרת הוראת החוק האמורה (ס' 70 לפסק
27 הדין).
28

29 משקיבל בית המשפט קמא את הטענה האמורה, סבר כי מתייטר הצורך לדון בתחולת
30 ההגנה לפי ס"ק 15(5) לחוק.

31
32 התביעה נדחתה, ובנסיבות העניין לא חייב בית המשפט קמא את מי מהצדדים בהוצאות
33 משפט.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 53708-08-20 טולדנו נ' מסס

22 באוקטובר 2020

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
 - 32
 - 33
5. מכאן הערעור שבמסגרתו נטען, בין היתר, כי יש להתערב בקביעות עובדתיות ומשפטיות שקבע בית המשפט קמא, כי שגה בית המשפט קמא בקבעו, כי המערער היה בגדר "בעל דין" לעניין הוראת ס"ק 13(5) לחוק, וכי שגה בקובעו כי הדברים שמיוחסים למשיב, נאמרו "תוך כדי דיון", כלשון הוראת הסעיף האמור.
- המערער סבור, כי היה על בית המשפט לדחות את גם את טענות ההגנה שאותה קיבל בפסק דינו, לקבל את התביעה במלואה, ולפסוק את מלוא הפיצוי הנתבע.
6. המשיב סמך ידו על פסק דינו של בית המשפט קמא. המשיב טען, כי נוכח תפקידו של המערער בדיון בפני בית המשפט קמא, אכן נכון היה לראות בו בעל דין לעניין תחולת ההגנה על פי ס"ק 13(5) לחוק, וכי היות שהדברים נאמרו סמוך לאחר תום הדיון, ועוד בטרם עזבו הצדדים את מבנה בית המשפט, הרי שנכון לראות בדברים פרסום תוך כדי הדיון.
- ב"כ המשיב גם עמד הקביעה בפסק הדין, כי שתי ההתרחשויות הסמוכות בזמן מהוות אירוע אחד לעניין החוק.
7. אינני רואה מקום להתערב בממצאי העובדה שקבע בית המשפט קמא, ולא מצאתי בהם שגגה. כאמור, קיבל בית המשפט קמא את גרסת המערער במלואה, לעניין הדברים שהושמעו מחוץ לאולם הדיונים, והגיעו לאזני נוכחים נוספים, לרבות אלה שלא היו קשורים לדיון המשפטי שהתקיים בפני כב' הרשם הבכיר. באשר לדברים שנאמרו לטענת המערער בפני כב' הרשם הבכיר, נקבע כי לא הורם נטל ההוכחה משלא תועדו בפרוטוקול.
- לא מצאתי להתערב גם במסקנותיו המשפטיות, בדבר אי תחולת ההגנה אמת דיברתי והגנות לפי ס"ק 15(3) ו- 15(4) לחוק.
- דעתי שונה מדעת בית המשפט קמא, לעניין תחולת ההגנה לפי ס"ק 13(5) לחוק – אציין, כי לא מצאתי שגגה בקביעת בית המשפט קמא שלפיה נכון לראות את המערער כ"בעל דין", לעניין ההתדיינות בפני כב' הרשם הבכיר, בזיקה להוראת ס"ק 13(5) לחוק, בהינתן כי התייצב לדיון כנציגו של החברה התובעת שם, וכנאמן של בעל המניות של אותה חברה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"א 53708-08-20 טולדנו נ' מסס

22 באוקטובר 2020

1 עם זאת, איני סבור כי נכון לראות את הדברים שאמר, שהינם אכן "... **אמירות מכוערות**
2 **וקשות והיה מקום שהנתבע ימנע מלומר אותן...**", כדברי בית המשפט קמא,
3 **"...פרסום... שנעשה תוך כדי דיון..."**.
4

5 בית המשפט קמא פירט בפסק דינו באופן בהיר וממצה, את התכלית שבבסיס הוראת
6 ס"ק 13(5) לחוק, וההגנה שהיא מספקת לפרסומים בגדרו של הליך משפטי. טעמי ההגנה
7 אכן מצדיקים יישום רחב בכל שלבי ההליך המשפטי, ועל כל מסמך שנעשה לצורך
8 ההתדיינות המשפטית (אפשר כי אף התכתבות שנערכת לקראת פתיחה בהליך משפטי).
9 אני מתקשה, עם זאת, לראות כיצד הטעמים שבבסיס ההגנה האמורה, כגון חופש הביטוי
10 בהליך משפטי, והימנעות מזהירות יתר במסגרת התדיינות, עשויים להצדיק הגנה על
11 פרסום שנעשה מחוץ לאולם הדיונים, שלא במסגרת דיון לפני בית המשפט, או במסמך
12 הנוגע להתדיינות.
13

14 על פני הדברים, וכנלמד מפסק הדין, ואף מטיעוני הצדדים במסגרת הערעור, לא אמר
15 המשיב את הדברים המיוחסים לו, במסגרת ההתדיינות או לצורך קידום ההתדיינות
16 אלא השתלח במערער באופן משפיל ומבזה, בשל הטינה שחש כלפיו, שלא במסגרת הדיון
17 המשפטי. אמנם, מקורה של הטינה, בהתדיינות בין הצדדים באותו הליך, וברגשות
18 שהתעוררו בלב המשיב במהלך הדיון שסמוך לאחריו נאמרו הדברים, אך בכך, אין
19 להצדיק לסברתי מתן הגנה לפרסום, שכן העדפת חופש הביטוי על הערכים המתנגשים –
20 הזכות לכבוד ולשם טוב, במסגרת הוראת החוק הרלוונטית, מכוונת לשרת את ההליך
21 המשפטי וביורר הפלוגתאות העולות במסגרתו, ואיננה עשויה להשתרע לסברתי אל מחוץ
22 לגבולות ההתדיינות, אף אם במובנה הרחב.
23

24 בהינתן כי אמירת הדברים מחוץ לאולם בנוכחות שומעים נוספים מלבד המשיב, לרבות
25 כאלה שלא היו קשורים כלל להתדיינות, הינה בגדר פרסום, ותוכן הדברים הינו בגדר
26 לשון הרע, משנשללו טענות הגנה אחרות של המשיב, ונוכח האמור לעיל, סבורני, כי נכון
27 לקבוע שהמשיב אכן עוול כלפי המערער בהוצאת לשון הרע, וכי אין עומדת לו הגנה בגין
28 הפרסום האמור.
29

30 יוער, כי משנשללה תחולת הוראת ס"ק 13(5) על הפרסום, הרי שלא עומדת למשיב גם
31 הגנה לפי הוראת ס"ק 15(5), לחוק המתיריסת לדיון כמשמעו בהוראת ס"ק 13(5), מה גם
32 שלסברתי אין מדובר בנסיבות בפרסום שהינו בגדר **"...הבעת דעה על התנהגות הנפגע"**,
33 כאמור ברישא של ס"ק 15(5) לחוק האמור.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

22 באוקטובר 2020

ע"א 53708-08-20 טולדנו נ' מסס

נוכח האמור זכאי המערער לסברתי לפיצוי ללא הוכחת נזק בהתאם להוראת ס' 7א(ב) לחוק.

אשר לסכום הפיצוי – המערער העמיד מתחילה את תביעתו על סכום נמוך משמעותית מסכום הפיצוי המירבי הקבוע בהוראת הסעיף האמור – אמנם הסכום הנקוב שם הינו 50,000 ₪ אלא שבהתאם להוראת ס"ק (ה) סכום זה יש לשערך תוך הצמדה למדד ביחס למדד חודש ספטמבר 1998. לסברתי, סכום הפיצוי שנקבע הינו מידתי וסביר בנסיבות ואיננו מופרז, בהינתן שלל הכינויים שהטיח המשיב במערער – כינויים שאינם רק מבישים, מבזים, משפילים ומכוערים, אלא שעשויים הם לפגוע במשלח ידו של המערער כעורך דין, כווננו מפורשות למשלח ידו ולתפקידו באותה עת, וכללו האשמתו בעבירות פליליות של ממש, בביצוע מלאכתו כעורך דין ותפקידו כנאמן.

סבורני אפוא, כי נכון לפסוק לזכות המערער את מלוא הסכום שתבע.

8. הערער מתקבל אפוא בהתאם לאמור לעיל.

המשיב ישלם למערער סך של 50,000 ₪ בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה בבית המשפט קמא, בתוספת סכום אגרת המשפט בה נשא המערער בשיערוך להיום, וכן שכ"ט בשתי ערכאות, בסך 25,000 ₪.

פסק הדין ישלח לצדדים ע"י המזכירות.

ניתן היום ד חשון תשפ"א, 22/10/2020 בהעדר הנוכחים.

גד גדעון, שופט